

NatuurNabij

IVN Eemland

Lente 2014 jaargang 42

Jaarverslag
2013

Actief voor en in de natuur

Bestuur en werkgroepen

Tony Gaillard, voorzitter

06-12686183
voorzitter@ivn-eemland.nl

Carla Franssen, secretaris

06-42243827
secretaris@ivn-eemland.nl

Tony Gaillard, penningmeester a.i.

06-12686183
penningmeester@ivn-eemland.nl

Martine van der Kaa, bestuurslid

035-6011652
info@ivn-eemland.nl

Communicatie/Natuur Nabij

Carla Franssen
06-42243827
communicatie@ivn-eemland.nl

Cursussen

Henk-Jan Strang
06-49718070
cursussen@ivn-eemland.nl

Eemnes

Nelleke Bary
035-5382661
eemnes@ivn-eemland.nl

Excursies

Corry Heus
035-6023163
excursies@ivn-eemland.nl

Fotografie

Dick Nagelhout
0356022802 of 0650602147
fotografie@ivn-eemland.nl

Website

Peter van der Wijst en Remco Vos a.i.
0626438782 (Peter)
website@ivn-eemland.nl

Natuurpaden

Martien van Liempd
030-2292639
natuurpaden@ivn-eemland.nl

Padden

Tim de Wolf
035-6026761
padden@ivn-eemland.nl

Planten

Marjan Dekker
06-24239907
planten@ivn-eemland.nl

Scholen

Mary van der Bijl en Alma Dijkgraaf
035-6021152
scholenwerkgroep@ivn-eemland.nl

Vlinders

Violet Middelman en Remco Vos
06-11268833
vlinders@ivn-eemland.nl

Vogels

Peter van der Wijst
06-26438782
vogels@ivn-eemland.nl

Wandelingen

Martine van der Kaa en Tanneke Voorintholt
035-6011652
wandelingen@ivn-eemland.nl

Weidevolgels De Wulp

Roel van Wijk
035-5422207
weidevogels@ivn-eemland.nl

Natuur- en milieu

vacature

Webredactie a.i.

Violet Middelman en Bettie Walland
webredactie@ivn-eemland.nl

Foto voorkant; Noor, Xanthe en Abel , foto Carla Franssen

IVN Eemland

Voorwoord

De lente is al flink ingezet en lente betekent voor Natuur Nabij, de jaarverslagen. Het is weer een uitgebreide uitgave geworden met lezenswaardige verslagen van de werkgroepactiviteiten van het afgelopen jaar. U zult de financiële verslagen missen in deze uitgave. Deze zullen worden uitgereikt op de Algemene Ledenvergadering op 14 april in de Veenweide. U bent daar van harte uitgenodigd!

Carla Franssen
Redactie Natuur Nabij

winteruitje scholenwerkgroep, foto Alma Dijkgraaf

4	uitnodiging ALV
8	publieksactiviteiten
15	verslag wandelingen
18	verslag plantenwerkgroep
19	verslag de Wulp

COLOFON

Natuur Nabij

Kwartaalblad IVN Eemland
Instituut voor Natureducatie en Duurzaamheid
www.ivn-eemland.nl
natuurnabij@ivn-eemland.nl
Inzenddatum zomer editie: 21 juni

Secretariaat IVN Eemland
Ereprijsstraat 88
3765 AL Soest
secretaris@ivn-eemland.nl

Contributie/donatie

Tarief 2014
Leden €19,00
Donateurs €14,00
gezinsleden €5,00

Drukker

Editoo B.V. te Arnhem

Algemene Ledenvergadering 14 april

Het bestuur van IVN Eemland nodigt leden en donateurs uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering (ALV) op maandag 14 april 2014.

De bijeenkomst wordt gehouden op de Veenweide in Soest.

Vanaf 19.30 uur ontvangen wij u graag met koffie en thee.

De ALV begint om 20:00 uur en zal om ongeveer 21.00 uur gesloten worden

Agenda:

1. Opening en mededelingen
2. Verslag Algemene Ledenvergadering van 16 april 2013
(Verschenen in de Zomereditie van NatuurNabij)

3. Jaarverslagen

4. Financieel Verslag 2013

Toelichting penningmeester

Verslag Kascommissie

Benoeming nieuwe Kascommissie

Decharge penningmeester

5. Begroting 2014

6. Bestuurssamenstelling

De voorzitter Tony Gaillard en de secretaris Carla Franssen treden af en stellen zich niet herkiesbaar. Tony zal de relatie met de regionale samenwerking en het landelijk beleid blijven onderhouden. Carla zal de redactie van NatuurNabij blijven doen.

De volgende leden zijn bereid toe het bestuur toe te treden: Harm Jan Luth als voorzitter, Bettie Walland als secretaris, Roel van Wijk als penningmeester en Dick Nagelhout als algemeen lid.

Tegenkandidaten kunnen schriftelijk bij de secretaris worden ingediend tot de aanvang van de vergadering. Een dergelijk voorstel moet getekend zijn door tenminste 10 leden.

- 7 Rondvraag

- 8 Sluiting

Na een korte pauze met een hapje en een drankje luisteren we naar een lezing van Hugh Jansman over

"Terugkeer van de otter in Nederland"

Hugh Jansman, die werkzaam is bij Alterra in Wageningen, zal ons aan de hand van beelden vertellen over de volgende onderwerpen:

Eecologie van de soort, oorzaken uitsterven, wat er gedaan is om terugkeer mogelijk te maken, herintroductie, ontwikkelingen, bedreigingen, kansen en de huidige status.

- Kinderboerderij de Veenweide is gelegen aan het Vedelaarpad 53 te Soest (achter de bibliotheek Soest)
- Parkeren is beperkt mogelijk op het plein voor het gebouw en in de wijk, maar er is een ruime parkeerplaats voor de bibliotheek.
- Er is ruim voldoende plaats om uw fiets te stallen.

Van het Bestuur

door Tony Gaillard

De interessante jaarverslagen werkgroepen lezende, kan je niet anders dan concluderen dat het met onze vereniging erg goed gaat. Eigenlijk beseffen we niet hoeveel kennis en kunde we met zijn allen op heel verschillende gebieden in huis hebben. Dit werd duidelijk tijdens het laatste Regio-overleg op Oostbroek. Doel van de discussie was na te gaan welke behoeften er zijn aan expertise en opleiding. Dit zou kunnen leiden tot uitwisseling van expertises of tot het gezamenlijk opzetten van cursussen al dan niet voor leden of publiek. Om een voorbeeld te noemen: sommige afdelingen laten de Natuurgidsen-opleiding geheel organiseren door het Landelijk Bureau of liften mee met een buurafdeling. Pas dan realiseer je je hoe fantastisch het is dat we dit allemaal zelf kunnen, in goede samenwerking met afdeling De Bilt. Natuurlijk ben je er met expertise alleen niet. We danken dan ook het cursusteam voor de inzet van veel aandacht en energie, en vooral voor de tijd die zij erin gestoken hebben. Het resultaat mag er zijn: 15 enthousiaste natuurgidsen erbij (zie ook verslag van de WG Cursussen).

Het bestuur heeft in de nieuwe samenstelling ook nieuwe wegen ingeslagen. Martine heeft zich ingezet om de betrokkenheid en samenhang in de afdeling te bevorderen. Uit de gunstige reacties van de leden blijkt dat zij daar goed in geslaagd is.

Er waren ook een aantal punten van zorg. De combinatie van voorzitter en penningmeester is niet ideaal en een bestuur met drie leden is beslist te weinig. Bovendien denken we dat een bestuur zich niet actief moet bezighouden met de redactie van NN of de website. Wij zijn dan ook naarstig op zoek gegaan naar actieve leden om het bestuur te versterken. Wij zijn heel blij dat we 4 nieuwe leden bereid hebben gevonden zitting te nemen in het bestuur, waaronder een voorzitter, secretaris, penningmeester en een algemeen lid (zie verder de uitnodiging voor de eerstvolgende ALV).

Kinderboerderij Veenweide

Eind 2013 zijn we samen met de NME verhuisd van de Kwekerij naar de kinderboerderij Veenweide. Zoals we ondertussen hebben gemerkt is de Veenweide heel geschikt om te vergaderen, terwijl we ook op beperkte schaal materialen kunnen opslaan. Ook biedt dit nieuwe mogelijkheden om samen te werken met de NME. Natuurlijk was er al een goede samenwerking tussen NME en de WG Scholen, terwijl een aantal activiteiten al samen werd uitgevoerd, zoals ophangen nest- en insectenkastjes, nachtvlinders en het creëren van broedgelegenheid voor ijsvogels. Uitbreiding met andere jeugdactiviteiten is mogelijk; bijvoorbeeld het opzetten en inrichten van een heemtuin, educatie tijdens naschoolse opvang, en exposities.

Verder zou je kunnen denken aan het gezamenlijk organiseren van publieksactiviteiten en het werven van vrijwilligers. Wij zien in deze samenwerking veel nieuwe kansen en mogelijkheden.

Landelijk beleid en regionale samenwerking

Zoals bekend wil het Landelijk Bestuur (LB) grotere impact te hebben op publiek, sponsors en beleidsmakers door het verhogen van onze zichtbaarheid en naamsbekendheid. In principe is dat een mooi streven, ware het niet dat dit heeft geleid tot grote uitgaven (campagnes, website) en vervreemding van de afdelingen die een voorkeur hebben voor kleinschalige activiteiten voor de lokale bevolking. Na een jaar van discussies met de afdelingen (o.a. tijdens Regio-overleg in Oostbroek), heeft het LB besloten om het roer om te gooien en beter te luisteren naar wat er in de afdelingen leeft, en hun beleid daarop aan te passen. In de ledenraad is afgesproken dat het LB meer duidelijkheid zal geven in de plannen en de beweegredenen. Het LB kaatste de bal terug door aan de afdelingen te vragen hoe ze het dan wel wilden. In de herfst bleek dat er vooral ten aanzien van het ledenbeleid (o.a. de contributies) grote verschillen waren tussen de afdelingen. Hoe dit afloopt is nog onduidelijk. Die onzekerheid wordt nog vergroot door het aftreden van de voorzitter van de LB vanwege gezondheidsredenen.

NatuurNabij

In 2013 hebben we 4 mooie kwartaalbladen gemaakt. Het winternummer was vrijwel geheel gevuld met foto's en verhalen van de fotowerkgroep, met als thema "het Nonnenland". Zowel de werkgroep als de lezers waren hier enthousiast over en we zijn voornemens om vaker een winternummer te laten verzorgen door onze fotowerkgroep.

Naast deze winterspecial hebben we voor de andere edities veel mooie bijdragen mogen ontvangen van de gidsen uit de Natuurgidsenopleiding.

Overige activiteiten van het bestuur

Tony heeft namens IVN Eemland dit jaar deelgenomen aan de volgende overlegorganen:

- Regio-overleg van IVN-afdelingen van Provincie Utrecht (4x)
- Ledenraad (1x) als vertegenwoordiger Regio Utrecht. Behalve de vertegenwoordigers uit de Regio's, nemen ook deel het landelijk bestuur, directeur landelijk bureau en vertegenwoordigers van de stichting (beroepskrachten).
- Raad van Advies van het IVN Consulentenschap IVN Utrecht (3x). Dit is het regionale bureau van de Stichting, de professionele tak van het IVN
- Platform "Vrienden van de Soester Eng" (1x), voorzeten door PieterAugustinus

Overige Activiteiten

Hieronder volgt een aantal activiteiten die het bestuur coördineerde of door meerdere werkgroepen zijn uitgevoerd of niet duidelijk onder een werkgroep vallen.

Website

Onze nieuwe website, die in het najaar van 2012 de lucht in is gegaan, blijkt in de praktijk niet gemakkelijk te beheren. Hoewel de website er mooi uitziet, is het voor de redactie niet gemakkelijk om de teksten en foto's op de website te krijgen zoals ze dat willen. Eigenlijk is een update van het systeem nodig, maar ook dat is niet probleemloos. Op dit moment is zowel de redactie als de webmaster ad interim en om deze problemen op te lossen is meer menskracht nodig. Om ervoor te zorgen dat onze activiteiten ook op de landelijke website zichtbaar zijn, zal een pagina worden aangemaakt op IVN.nl met in ieder geval onze activiteiten en verder verwijzingen naar onze eigen website.

Vanwege de grote belangstelling en tevredenheid hebben we wederom een Nieuwjaarswandeling georganiseerd in plaats van een traditionele receptie. Op het Landgoed Stoutenburg werden we in drie groepen door gidsen van het Utrechts Landschap rondgeleid. Daarna was er voor de circa 50 leden en donateurs soep met broodjes, die waren klaar gemaakt door het bestuur onder de bevoegde leiding van Raymond ter Bogt.

Op 27 juni is op de kwekerij door Gerrit Lammers van IVN Oost-Veluwezoom een workshop gegeven over het gebruik van QR-codes, GPS en apps op smartphone. De werkgroep natuurspaden en andere belangstellenden namen deel. De mogelijkheden zijn divers en aantrekkelijk, en we zien hierin zeker mogelijkheden voor de toekomst.

In verband met tekort aan financiële middelen heeft het Paltzfestival in oktober 2013 niet plaatsgevonden. In juni 2014 zal er een kleiner eendaags festival gehouden worden op het evenemententerrein op de Eng in Soest.

Natuurontbijt

In samenwerking met Groei en Bloei, vroege vogelwandeling georganiseerd in april op landgoed Buitenzorg te Baarn. Een heerlijk natuurontbijt werd daarna geserveerd door Hoeve Ravenstein. Er namen ongeveer 40 mensen deel aan dit evenement.

Radio Soest

Ook in 2013 werd door diverse leden van IVN Eemland meegewerkt aan de programma's Ommetje Natuur en de Natuurtafel van Radio Soest. In Ommetje Natuur ontvangt Ad van den Herik elke maand een gast, waarmee hij praat over de meest uiteenlopende natuuronderwerpen. Ook maandelijks wordt de Na-

tuurtafel gemaakt, waarin wordt gepraat over van alles en nog wat in de natuur. Namens IVN Eemland is Martine van der Kaa lid van het vaste groepje en Peter van der Wijst praat ook regelmatig mee.

De beide programma's worden om de week uitgezonden en in die maand meerdere malen herhaald (woensdag om 10.00 en 19.00 en zondag om 10.00 uur). Incidenteel doen IVN-ers ook mee aan nieuwsprogramma's als er iets speciaals te melden valt.

Overige activiteiten

- In Soest worden brugklassers enthousiast gemaakt voor natuur en landschap. Samen met het Griffland College wordt jaarlijks het project Van Eng tot Eem georganiseerd. De leerlingen maken per fiets een dwarsdoorsnede door Soest, waarbij ze onderweg informatie kunnen inwinnen bij verschillende posten. Traditiegetrouw wordt de post in het Eemdal bij de Kleine Melm bezet door leden van IVN Eemland. Dit jaar waren dat Tanneke Voorintholt, Pia Kleverlaan en Pieter Augustinus

- Zoals elk jaar hebben Pieter en Max een fietstocht voor Koninginnedag gemaakt. Vanwege het bijzondere karakter van deze Koninginnedag waren in de tocht een aantal plaatsen opgenomen die een relatie hebben met het koningshuis.

- Resultaten van inventarisaties zijn doorgegeven aan SOVON, RAVON, Vlinderstichting, Vogelbescherming, en de Werkgroep Roofvogels Nederland (zie ook verslagen van de werkgroepen).

- Op woensdag 20 februari werd er in het gemeentehuis in Soest in samenwerking met de afdeling Natuur en milieueducatie een lezing over ringslangen en andere reptielen gegeven. Voor de pauze toonde Ilco van Woersem foto's van de slangen en hagedissen die rond Soest voorkomen en vertelde over hun kenmerken, gewoonten, specifieke leefgebieden en bijzonderheden. In Soest is een zestal broeihopen voor ringslangen aangelegd. Die broeihopen doen het steeds beter. Na de pauze vertelde Elze Groenhout, bachelor of science aan de Universiteit van Amsterdam, over haar DNA-onderzoek bij ringslangen. Ten slotte vroeg Tim de Wolf van de paddenwerkgroep van IVN Eemland (geen reptielen maar amfibieën) aandacht voor het werk van zijn werkgroep in Soest.

Toekomst

In 2014 vieren we ons 80-jarig jubileum! Het begint met een leuke Nieuwjaarswandeling gevolgd door een presentatie van natuurbeelden met bijpassende muziek door Sjaak Verboom. In februari volgt een lezing door Nico de Haan in het gemeentehuis van Soest. Op 11 mei (moederdag) staat het IVN natuurfestijn rond de historische boerderij Het Gagelgat op het programma. Van hieruit worden wandelingen en andere activiteiten georganiseerd in het hele gebied van IVN Eemland. Dit alles gaat gepaard met een ledenwerfactie. In het jaar 2014 treedt een bijna geheel vernieuwd bestuur aan met veel nieuwe ideeën.

Jaarverslag Eemnes

Door Nelleke Bary

Algemeen

Het doel van de Werkgroep Eemnes is voorlopig om vooral de inwoners van Eemnes meer te betrekken bij natuur en landschap in hun directe omgeving.

Door het in Eemnes veelvuldig gebruikte grutto-logo weten de meeste Eemnessers intussen wel dat hun polder bijzonder is en dat het iets met weidevogels te maken heeft, maar meer weet men vaak niet.

De Eemnesser polders worden landelijk steeds bekend vanwege de vele (weide)vogels. Het Agrarisch Natuurbeheer in Nederland kwam het afgelopen jaar weer slecht in het nieuws vanwege het magere resultaat dat veel subsidiegelden opleveren. In Eemland komen echter bij sommige melkveebedrijven op de huiskavels, d.w.z. kavels vlakbij de boerderij, dichtheden voor van wel 300 broedparen per 100 ha en dat is uniek in heel Nederland. De in de Eemnesser polder gelegen Weidevogelreservaten van Natuurmonumenten dragen daaraan bij, maar het succes is vooral te danken aan de goede samenwerking tussen alle betrokken partijen en aan de inzet van de melkveehouders. Nieuwe inzichten worden in de praktijk toegepast. Dit jaar werd bijvoorbeeld door sommige agrariërs een aantal greppels en sloten vol water gepompt, waarmee extra plasdras werd gecreëerd. Als IVN in Eemnes willen we graag anderen, maar vooral Eemnessers, rondleiden in dit mooie gebied.

Natuurgidsencursus, excursies, scholen

De werkgroep Eemnes bestond uit vier leden en had het in 2013 druk met de Natuurgidsencursus. Drie leden volgden de cursus en de coördinator was lid van de cursuscommissie. De werkgroep Eemnes is na afsluiting van de Natuurgidsencursus in november dus drie natuurgidsen rijker. De gidsen in opleiding liepen dit jaar al mee met diverse excursies in de Eemnesser polder, zowel met de IVN publieksexcursie als met aangevraagde excursies.

Hans Visser heeft voor zijn project "Een gids voor de Eemnesser Polder" een aantal documenten opgesteld met achtergrond informatie over de Eemnesser polder t.b.v. IVN gidsen. Leo Kouwenhoven en Hans Zandstra hebben als project een "Polder- en Weidevogellesprogramma" voor groep 6 gemaakt. In 2013 werd voor 3 schoolklassen uit Eemnes met veel succes een les verzorgd. De les voor een school uit Laren viel letterlijk in het water door een enorme regenbui.

Samenwerking andere organisaties

Eemnes is klein, maar er zijn toch veel partijen die zich, nogal versnipperd, met natuur en landschap bezighouden. Het IVN in Eemnes zoekt de samenwerking op en probeert een nuttige bijdrage te leveren. Drie leden van de WG Eemnes zijn vrijwilliger bij de Weidevogelbescherming. Bij NME Centrum Het Spookbos hebben we met drie personen weer meegeholpen

tijdens de Nacht van de Nacht en van het NME leenden we verrekijkers voor onze weidevogelles.

Turen naar Tureluurs

Op 15 juni ter gelegenheid van de dag van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland organiseerden we met een stel andere IVN-ers samen met Natuurmonumenten "Turen naar Tureluurs". Met 5 personen en even zoveel telescopen hadden we een gezellige middag maar geen bezoekers! Er was erg slecht weer voorspeld en dat schrikt bezoekers in de polder sneller af dan bv in het bos.

Nelleke trad in het voorjaar tweemaal op als gids voor Natuurmonumenten op de Fietsboot. Peter van der Wijst doet hieraan intussen ook mee. De Fietsbootexcursie van zondag 13 oktober moest wegens noodweer afgelast.

Op 6 juni hield Nelleke een presentatie over IVN-Eemland in de Eemnesser Bibliotheek. Ondanks het mooie weer waren er ca. 25 toehoorders, waarvan 1 persoon in 2014 zich aansluit bij de inventarisatiegroep voor de Valse Bosjes.

Nelleke was op 10 juni als IVN vertegenwoordigster uitgenodigd bij de officiële oplevering van de Valse Bosjes, een voor het publiek niet toegankelijk natuurtrein van Natuurmonumenten ten zuiden van de Theetuin. Nadat de daar gevestigde autosloperij eindelijk verdwenen was, is asbest verwijderd, het puin afgedekt, zijn natuuroevers gegraven en stuwen geplaatst om verdroging tegen te gaan en het schone kwelwater beter vast te houden. De Valse Bosjes zijn een belangrijke natuurschakel in het overgangsgebied tussen Eempolder en de Gooise Heuvelrug.

Onze 3 gidsen uit Eemnes, foto Nelleke Bary

Nieuwe activiteiten 2014:

In 2014 gaan we de polder- en weidevogelles aanbieden aan alle Eemnesser scholen.

Een door ons bijeen gebracht groepje IVN-ers, waaronder enkele leden van de Plantenwerkgroep aangevuld met andere geïnteresseerden, gaat voor Natuurmonumenten in de Valse Bosjes de natuurontwikkeling monitoren van een kwelsloot en een strook grasland.

het Gagelgat, foto José Dekker

Publiekswandelingen

Vroege Vogelwandeling op 12 april

Bij zonsopgang beginnen de vogels één voor één te zingen. Het lijkt wel of je in een sprookje wandelt, zo in de vroege in het bos

Zaterdag 12 april 2014, om 06.00 uur

Locatie: Buitenzorg, Baarn

Startpunt: Parkeerterrein Ravensteinselaan, Baarn

De wandeling is gratis en aanmelden is niet nodig

Nadere informatie: Martien van Liempd (030-2292639)

Jubileum Natuurfestijn op 11 mei

Zie attentieblok

Slootvissen voor het hele gezin op 1 juni

Zoals elk jaar wordt op zondag 1 juni 2014 weer gevist aan de waterkant in de Soester Eempolder, in de sloot bij de kruising van de A.P. Hilhorstweg en de Spiekerweg.

Zondag 1 juni 2014 om 14.00 uur

Locatie: Soester Eempolder

Startplaats: A.P. Hilhorstweg/Spiekerweg

De activiteit is gratis en aanmelden is niet nodig

Informatie: Jeroen Vis (035-6018565)

Natuurfestijn 11 mei

Onze afdeling organiseert een jubileumfestijn!

Van 11.00-16.00 uur

Centrale locatie: boerderij het Gagelgat

Wat is er te doen?

Kinderactiviteiten op boerderij het Gagelgat

- * poelvissen
- * uilenballen pluizen
- * timmeren van houders voor pindakaaspotjes voor vogels

Boekenkraam

Presentatie verschillende IVN werkgroepen met verkoop van foto's, t-shirts en placemats

Daarnaast starten er verschillende gegidste wandelingen over alle beschreven natuurspaden, vanaf verschillende startplaatsen. Houdt u de website in de gaten voor gedetailleerde informatie!

Jaarverslag paddenwerkgroep

door Tim de Wolf

De Paddenwerkgroep Soest heeft de activiteiten gericht op de Insingerstraat en Wieksloterweg Oostzijde.

De werkwijze is dat een deel van de overstekende padden wordt gevangen en met de hand wordt overgezet. Op plaatsen waarvan we weten dat er veel padden oversteken worden kort voor de trek schermen van worteldoek geplaatst, haaks op de trekroute van de padden. De padden zoeken een weg langs het scherm en vallen daarbij in de door ons ingegraven emmers. Deze worden enige malen per etmaal gelegeerd.

Een verzoek (ingediend 10 januari 2013) aan de Gemeente Soest om de Wieksloterweg tijdelijk (gedurende de trek tijdens de uren dat de meeste padden oversteken) af te sluiten is afgewezen. De gemeente heeft als douceurtje drie borden geplaatst met het verzoek de weg in verband met de paddentrek tussen 17.00 en 23.00 uur te mijden.

Op 13 februari is de jaarlijkse voorlichtingsbijeenkomst van de Paddenwerkgroep Soest gehouden in De Kwekerij (Molenstraat). Op de bijeenkomst is naast de documentatie van padden.nu (folder en 'zoekkaart amfibieën' (identificatiekaart)) de zelf vervaardigde 'informatie voor paddenredders' (met tips, instructies en achtergronden) uitgereikt.

De paddentrek:

De paddentrek heeft in 2013 een ongebruikelijk verloop gekend. Na een korte periode van trek heeft tussen 10 maart en 8 april de paddentrek als gevolg van de kou en droogte vrijwel stilgelegen. Tussen 9 en 19 april heeft het grootste deel van de trek plaatsgevonden. In totaal zijn tussen 5 maart en 19 april 1362 padden (gewone pad, bufo bufo) overgezet. Dit is een record. Er zijn 173 dode padden aangetroffen. Het percentage ten opzichte van de levende padden is 12,7. Dit is aanmerkelijk gunstiger dan andere jaren. Verder zijn 136 bruine kikkers (rana temporaria) overgezet en 4 groene kikkers (rana esculenta complex). Voorts zijn er 3 salamanders aangetroffen, vermoedelijk exemplaren van de kleine watersalamander (lissotriton vulgaris). Met ongeveer 28 vrijwilligers is de paddenwerkgroep dit jaar van start gegaan. Van deze groep vormen circa 10 personen het fundament. Zij hebben ten minste één maal per week 'dienst' gedaan.

De indruk is verkregen dat het verzoek de Insingerstraat en Wieksloterweg te mijden (geuit op de borden en in de krant) niet tot nauwelijks is opgevolgd.

Kosten en sponsoring:

Sponsoring is ook dit jaar ontvangen van 't Vaarderhoogt (100 meter worteldoek) en Rainbow Color Copy (100 tellijsten).

Het worteldoek gaat vele jaren mee !

foto Tim de Wolf

RESTAURANT
DE KORTE DUINEN

Birkstraat 108 | 3768 HL Soest
035-6013720
info@dekorteduinen.nl
www.dekorteduinen.nl

Scholenwerkgroep

door Mary van der Bijl & Alma Dijkgraaf

De naam 'Scholenwerkgroep' zegt 't al: de vrijwilligers zetten zich enthousiast in om zo veel mogelijk basisscholieren met de neus in de richting van onze mooie, groene omgeving te krijgen. En wat boffen wij met die enorme variatie aan natuur, waarin wij wonen! Gelukkig is de interesse vanuit de scholen voor ons programma nog steeds groot. Het komt 'n enkele keer voor, dat we moeite hebben om de lessen te 'bemensen', maar dankzij het beroep, dat wij kunnen doen op enkele reserves, lukt het ons iedere keer weer om de lessen in te vullen.

Aan het begin van 2013 bestond onze scholenwerkgroep uit 17 vrijwilligers. Zoals ieder jaar midden in de winter, was het de hoogste tijd om in deze voor ons rustige periode het winteruitje te organiseren. Mary en Alma hadden een stevige wandeling uitgestippeld langs Fort Tienhoven en Fort Maarsseveen en omliggende polders. De zon scheen en het vroor stevig, dus werd het een geweldige wandeling door dit magnifieke gebied. Halverwege werden we opgewarmd met hete chocolademelk (voor de liefhebbers mét rum!), zodat de tweede helft nóg soepeler verliep. Omdat vrijwel de voltallige scholenwerkgroep meewandelde, besloten we tot een 'statieportret' Onze ouwe, getrouwe medewerkers mogen bést wel 's in een lijstje! (zie pagina 3)

Van Luchtkasteel tot Dassenburcht

In april begon ons succesproject 'Van Luchtkasteel tot Dassenburcht'. De bedoeling van dit landelijke project is de kinderen te betrekken bij de geschiedenis van een landgoed in hun directe omgeving; in ons geval de natuur én cultuur op het voormalige landgoed Pijnenburg in Soest. Kinderen uit de groepen 5 t/m 8 verkennen d.m.v. speurtochten met name het gebied, dat Laag Hees heet en werden daar – voor de 9e keer alweer – van harte verwelkomd door de heer Jean Meerts, die enthousiast vertelde over wat zich op zijn landgoed allemaal afspeelt. In 2013 kwamen

9 scholen met in totaal 205 leerlingen 2 x 2 uur naar Hove Beaulieu.

Zoals gewoonlijk wordt op de eerste zondag van juni – in 2013 dus op 2 juni – door de Wandelwerkgroep het Gezinsvissen georganiseerd. De Scholenwerkgroep vindt het geen enkel probleem bij dit vrolijke visgebeuren te assisteren. De zon scheen uitbundig en alle ouders, opa's en oma's verdrongen zich met hun (klein)kinderen om de dam op de hoek Spiekerweg/A. P. Hilhorstweg, teneinde de meest bijzondere waterbeestjes in hun net te krijgen. Ongetwijfeld was de Grote Spinnende watertor de topvangst van de dag. Met z'n bijna 5 cm paste hij ternauwernood in het loeppotje ! (zie foto 2 hiernaast – Alma Dijkgraaf).

Slootvissen

Meteen hierna beginnen de Slootlessen voor de groepen 5 t/m 7, op dezelfde plek aan de A.P. Hilhorstweg. We mochten begin juni 14 schoolklassen, ofwel 406 leerlingen, verwelkomen. Het was alle 6 dagen goed weer, dus konden de kinderen zich met hun visnetten uitleven en werden er weer heel veel platwormen, kikkervisjes, larven van de Geelgerande watertor, posthoornslakken, waterscorpionen, ruggenzwimmers en zelfs schrijvertjes uit het water gehaald. Enorme spanning daar boven die sloten! Omdat de wandeling tijdens het winteruitje langs de Maarsseveense polders erg goed bevallen was, deden we deze bij een zomerzonnetje dunnetjes over, nu met wat meer aandacht voor de polders ten oosten van het dorpje Tienhoven. We bewonderden er o.a. de recent gerestaureerde wipmolen 'De Trouwe Waghter' en vervolgden onze weg langs de Dwarsdijk met mooie uitkijkjes over de Breukeleveense Plas. Wéér 'n topdag!

Grote spinnende watertor, foto Alma Dijkgraaf

Herfstlessen

Vlak voor de herfstvakantie, begin oktober, ontvingen we 14 scholen (376 leerlingen) in het herfstbos aan de Zoom. September was een redelijk natte maand, dus we verwachtten veel paddestoelen tijdens onze wandelingen. We werden niet teleurgesteld : veel Elfenbankjes, Stuifzwammen, Inktzwammen, Sponszwammen, Russula's in diverse kleuren, Rodekoolzwammen en gigantische Reuzenzwammen. Nou zijn die laatste al niet bepaald de geringste, maar bij het zien hiervan (zie foto 3 hiernaast – Alma Dijkgraaf), vielen de kinderbekies letterlijk open van verbazing. Wow .. zijn dit ook paddestoelen? Tja .. en van die reacties word je als scholenwerker best wel blij !

In 2013 namen we afscheid van 2 scholenwerkers en ging er eentje naar de reservebank. Maar .. vanuit de cursus, die in november jl. ten einde liep, kregen we er 4 kersverse IVN-gidsen bij, wat ons aantal weer op 18 scholenwerkers brengt. Een respectabel aantal, waarmee we weer heel wat schoolkinderen in het bos of aan de sloot kunnen ontvangen!

Werkgroep Natuurpaden 2013

door Martien van Liempd

De werkgroep bestaat uit 10 leden, 2 nieuwe leden hebben ons team in 2013 versterkt: Hans Visser en Arnold Nagel. Beide hebben zich aangemeld na het behalen van het Natuurgidsen diploma.

De Stompert

In 2013 hebben we veel tijd besteed aan het opzetten van natuurpad de Stompert.

Arnold Nagel heeft in het kader van zijn project voor de Natuurgidsen opleiding een hele grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het natuurpad.

De thema's die bij dit natuurpad worden behandeld zijn Geologie, Grafheuvels, Heide, Strubbenbos, Militair verleden, Waterleiding en Natuurbeheer. Het thema Geologie omdat de aanwezigheid van zwerfstenen aan de oppervlakte heel goed waar te nemen is. Op de Stompert zijn 8 grafheuvels uit de Midden Bronstijd. De grafheuvels zijn sinds begin 2013 weer zichtbaar gemaakt door het Centrum voor Archeologie uit Amersfoort en de gemeente Soest. Omdat de grafheuvels langs het natuurpad liggen wordt in de wandeling aandacht aan dit onderwerp besteed. Een aantal van de grafheuvels lag in het verleden op defensie terrein. Waarschijnlijk hebben er meer grafheuvels gelegen. Een duidelijke aanwijzing hiervoor is de naamgeving in de 19e eeuw van het terrein waar de grafheuvels liggen: 'de 24 bergjes'. Het dagrecreatiegebied 'De Bergjes' is genoemd naar dit gebied. In het gebied zijn nog sporen van militaire activiteiten zichtbaar. Uit de 2e Wereldoorlog zijn nog bluskelders te vinden en resten fundamente van muren waar tussen de vliegtuigen stonden. Het natuurbeheer van de Stompert is een verantwoordelijkheid van het ministerie van Defensie. Hoewel natuurbeheer uiteraard niet de hoogste prioriteit heeft voor Defensie blijkt dat de natuurgebieden die door Defensie worden beheerd het erg goed doen. Op de Stompert vindt geen houtproductie meer plaats, hoewel sommige percelen nog wel hout opbrengen. Het streven is naar stabiele bossen die extensief onderhoud vergen.

De wandeling op de Stompert kan gestart worden op twee plekken (Heezerspoor OZ en Dagrecreatie-terrein de Bergjes). Om wandelaars te informeren over de wandeling, maar ook om te attenderen op het bestaan van het natuurpad zal er op elk startpunt een informatiebord komen. Ook gaan we nog bekijken of we een boekje gaan uitbrengen van natuurpad De Stompert.

Every Trail app

De werkgroep natuurpaden gaat met haar tijd mee: de elektronische bewegwijzering is gereed en dit houdt in dat de route voor wandelaars met een Smartphone al gelopen kan worden. Met behulp van EveryTrail op je smartphone kun je de route wandelen en onderweg foto's en commentaar lezen. Eventueel kan je ook zelf de wandeling vastleggen en voorzien

van foto's en commentaar. EveryTrail.com is een site voor gps-routes met een gratis app voor Android en iPhone. Op de site kunnen routes eenvoudig worden gevonden door een zoekterm in te typen, ook kun je er je eigen vastgelegde routes bewerken. Onze route kan worden gevonden door Stompert in te typen.

Voor mensen die niet de beschikking hebben over een Smartphone is besloten om de route te markeren met witte paaltjes omdat er een oude route heeft gelopen die ook gemarkeerd was met witte paaltjes. Hierover is nog overleg gaande met defensie.

Verder zijn de bestaande 5 Natuurpaden het afgelopen jaar 3 keer gecontroleerd om te zien of de paden nog goed te volgen zijn; afgebroken of ontbrekende paaltjes zijn door de gemeente vervangen door nieuwe paaltjes.

de Stompert, foto plantenwerkgroep

De Zoom

Het voortbestaan van Natuurpad De Zoom is onzeker. Omdat het gedeeltelijk langs het nieuwe Ecoduct Hees loopt hebben de Gemeente Soest en ProRail een probleem met wandelaars die het gebied in en rondom het Ecoduct betreden. Men overweegt om het grenspad met het Ecoduct, waar ook Natuurpad De Zoom over loopt, helemaal af te sluiten.

Voorlopig kan alleen de verkorte route van De Zoom worden gelopen en moeten we het besluit van De Gemeente Soest en ProRail afwachten of het huidige pad kan blijven bestaan of dat de route kan worden aangepast of helaas zal moeten verdwijnen.

De rode paaltjesroute op 't Hoogt is herschreven, maar of de tekst alleen op de site komt te staan of dat er een nieuw boekje gedrukt kan worden is nog onzeker.

Tot besluit is de werkgroep het afgelopen jaar 3 keer bij elkaar geweest voor een vergadering.

Is uw e-mailadres veranderd?

We horen graag als uw e-mailadres verandert, om u op de hoogte te houden van actuele zaken.

Vriendelijke dank

De ledenadministratie:

ledenadministratie@ivn-eemland.nl

Werkgroep Vogels

door Peter van der Wijst

De werkgroep vogels bestaat uit verschillende groepen, die zich op verschillende manieren met vogels bezighouden.

Ad van de ijsvogelgroep stopt als coördinator vanwege persoonlijke redenen. Bedankt Ad, voor de goede zorgen. We zijn op zoek naar een nieuwe coördinator zodat de groep verder kan met het helpen van de IJsvogels in Eemland.

Publieksactiviteiten:

Vroege vogelwandeling met ontbijt in samenwerking met Groei & Bloei. 4 mei 2013, 06.00 uur in Baarn. Na een wandeling in de vroege ochtend achter kasteel Groeneveld, hebben we nog een lekker ontbijt gegeten bij Hoeve Ravenstein. Er waren 50 deelnemers.

Maandelijks ook zijn Martine en Peter te vinden in de studio van Radio Soest voor het programma De Natuurtafel om te praten over weer en natuur. En natuurlijk worden de publiekswandelingen van IVN Eemland vermeld.

Vogeltellingen

Inventarisaties Soesterpolder

Vaste deelnemers: Dick Nagelhout, Peter van der Wijst.

Het afgelopen jaar hebben we weer maandelijks vogels geteld in de Soesterpolder voor het SOVON. We volgen daarbij een vaste route per fiets die start bij de Oude Kerk, via de Peter van den Bremerweg en A.P. Hilhorstweg. Bij de Amersfoortse Waterzuivering lopen we naar de Eem.

Onderweg turven we alle vogelsoorten en komen we ook nog wel eens wat andere dingen tegen zoals een Ree of vlinders en libellen.

In totaal van de tellingen 120 soorten gezien en dit jaar 96 soorten. 6 nieuwe soorten zijn toegevoegd: Zwarte ibis, Rietgans, Indische gans, Rode wouw, Kwartel en Zwarte mees.

Het totaal aantal vogels afgelopen jaar was 17.973. Alle waarnemingen zijn terug te vinden via de website van IVN Eemland of direct via

<http://www.pgserve.nl/ivn/website/Vogeltelling-2013.pdf>

IJsvogels

Dit is al de vierde (of is het de vijfde) winter op rij, die wederom een sterke invloed heeft gehad op de ijsvogel populatie in Nederland.

Nu was het vooral de lange duur van de winter, waardoor de natuur zo'n drie weken achter liep.

We nemen aan dat dit bij de ijsvogels hetzelfde is geweest.

Als het lang koud is, zijn de kleine visjes minder actief en moeilijker te vinden voor de ijsvogels.

De ijsvogel is in het algemeen redelijk veerkrachtig en in staat zelfs drie broedsels voort te brengen.

Peter van der Wijst, meldde 18 augustus na zijn telling bij de Amersfoortse Waterzuivering, dat hij een ijsvogel zag overvliegen met een visje in zijn bek.

Er was dus nog een broedsel, de ijsvogel vliegt niet rond met een visje, als het niet nodig is!

Door allerlei oorzaken valt van een broedsel uiteindelijk veel af en blijven er slechts één of twee ijsvogels, die overleven. De gemiddelde leeftijd van de ijsvogel wordt ingeschat op ca. twee jaar.

Het is ons nog niet gelukt op een goede plek een "Kunstnest" te plaatsen.

Als dat lukt en er is een nest met bezetting, dan wordt het makkelijker de ijsvogels te ringen.

Vervolgens hopen we dan er beter achter te komen, wat de leeftijd wordt en waar de ijsvogels zoal heen gaan. Uiteindelijk worden de bewegingen van deze vogels beter in kaart gebracht.

Voor 2014 ziet het er beter uit, want recent kwam er al een mail uit Baarn, waar op een voor ons bekende plek, langs de Eem, een ijsvogel paartje is gezien. Door het zachte weer zou het mogelijk zijn, dat de ijsvogels al vroeg een broedsel vormen of hebben.

Nu maar hopen, dat er geen strenge vorst en vooral sneeuw gaat komen.

Blijft dit uit, dan kan de ijsvogel populatie weer sterk gaan groeien!

Ad Niehoff Werning

Zwaluwen door Leen de Niet

Gierzwaluwen

Het blijft moeilijk om bezette nesten te localiseren. Er hangen wel kasten maar er is nog steeds geen belangstelling. Er waren wel 2 nesten in een spouwmuur. In Soesterberg waren er 5 bezette nesten en in Baarn 6, alle nesten onder dakpannen.

Oeverzwaluwen

Het lijkt erop dat ze definitief uit Soest zijn vertrokken. Ze werden wel langs de Eem in Baarn en Amersfoort gesignaleerd.

Huiszwaluwen

Door het weer kwam weer alles wat later op gang. Het aantal zwaluwen was ook minder dan vorig jaar. Er waren 50 nesten minder en in Soest werden 52 kunst- en 34 wilde nesten, totaal 86 nesten geteld. Veel wilde nesten waren kapot. In Baarn bleef het aantal aardig op peil en werden 41 nesten geteld, 37 wilde en 4 kunstnesten. Het aantal zwaluwtillen in Soest is niet exact bekend. Tot nu toe zijn er geen signalen ontvangen dat er nesten bezet zijn geraakt. Er wordt wel "aangehaakt", maar daar blijft het bij.

Boerenzwaluwen

Ze kwamen ook wat later, maar het aantal bleef aardig op peil. In Soest werden 134 wilde- en 2 kunstnesten geteld, in totaal 136 stuks, tegenover 139 nesten in 2012.

In Baarn telden we 54 wilde- en 2 kunstnesten, dat waren er 20 minder dan het jaar daarvoor.

Noot

Uit de Vogelbalans 2013 van de Sovon blijkt, dat tellingen over de laatste 10 jaar (2003-2012) voor de huis- en boerenzwaluw wel beelden van toename weergeven, maar dat ze beiden in "early warning" op de rode lijst uit 2004 staan.

Roofvogels, nestcontrole en ringacties

door Martine van der Kaa

In samenwerking met de WRN (Werkgroep roofvogels Nederland) zijn gebieden gecontroleerd op bewoonde roofvogelnesten. De bewoonde nesten zijn regelmatig bezocht door Adriaan Pothuizen Anita Renes, Han Keuning, Hugh Jansman, Leen de Niet en Martine van der Kaa. Dat lijkt een flinke ploeg, maar met zoveel natuur kwamen we toch ogen en oren te kort en we zijn dan ook blij dat we in de loop van het jaar versterking hebben gekregen van Pia Kleverlaan en Coen Kamphorst.

2013 was duidelijk een slecht roofvogeljaar en er waren minder bewoonde nesten, vooral van de buizerd. De nesten die wel werden bewoond hadden meestal minder jongen dan andere jaren. Alleen de haviken bleken er weinig last van te hebben. Zoals alle jaren zijn jonge roofvogels geringd en zijn de broedresultaten op nestkaarten genoteerd en verstuurd aan de WRN, die weer nauw samenwerkt met het SOVON.

bosuil , foto Peter van der Wijst

Uilen

door Milly van Foeken

En lang bleef het koud in 2013, veel te lang. Dat vonden de uilen blijkbaar ook.

Helaas hebben we maar 1 uilenjong mogen ringen, bij de familie Hartman.

Het was het jong van een bosuil, geboren in een kerkuilenkast in de polder. Heel de natuur in de war..... Het uiltje werd geringd op 13 mei.

De belangstelling voor uilen is er nog steeds bij jong en oud. Bij de Kinderboerderij hebben Jos en Jaap in november uilenballen uitgeplozen met heel enthousiaste kinderen. Milly heeft in oktober een presentatie over uilen gegeven bij een dagopvang voor ouderen in Baarn.

En voor de groep daar tussen in was er een uilenwandeling op 18 december, die wel goed bezocht werd en erg gezellig was, maar waarbij de uilen zich koest hielden. Weinig activiteit, maar een heerlijke wandeling met de prima uitleg van Marcel.

Intussen is het amper winter geweest en hopen we op een geboortegolf in uilenland in 2014.

Jonge buizerd, foto Arnold Nagel

Ledenadministratie 2013

door Martine van der Kaa

Jaarverslag ledenadministratie 2013

In 2013 is er weinig veranderd in de aantallen actieve leden en donateurs van IVN Eemland.

De deelnemers aan de gidsencursus, die bij "IVN De Bilt en omstreken" hun thuishaven hadden, verdwenen weer van onze ledenlijst en dat had een kleine vermindering van het aantale leden tot gevolg.

De plannen voor het lustrum in 2014 zijn vooral gericht op het vergroten van de bekendheid van IVN Eemland en het winnen van meer leden en donateurs

	Ultimo 2012	UIT	IN	Ultimo 2013
Actieve leden	139	13	4	130
Gezinsleden	13	0	2	15
Donateurs	126	2	1	125
Subtotaal	278	15	7	270
Relaties	72	0	0	72
Totaal	350	15	7	342

Werkgroep cursussen

door Henk-Jan Strang

Natuurgidsencursus

Net als 2012 stond 2013 voor ons volledig in het teken van de opleiding tot IVN-natuurgids. Samen met IVN-De Bilt heeft ons cursusteam de 24 cursisten in november over de eindstreep getrokken. Daarmee rondde het cursusteam bestaande uit Pieter Augustinus, Jaap Milius, Tanneke Voorinhtolt, Nelleke Bary, Judith Stoker, Jos van Asselt, Pia Kleverlaan, Ad van den Herik en ondergetekende de missie af waarmee we in de zomer van 2011 waren gestart. Daarmee hebben de cursisten niet alleen voldaan aan de eisen voor het ontvangen van het diploma 'IVN Natuurgids', maar ook bewezen door te zetten. Een opleiding volgen van bijna twee jaar is niet niks. Daarom vierden we de diploma-uitreiking op 30 november op landgoed Oostbroek royaal. Dit was een groot succes. Als cursusteam zetten we de verse natuurgidsen en hun gasten lekkere hapjes voor. Ook viel het fotoboekje als herinnering met een impressie van de complete opleiding in goede aarde. Het cursusteam heeft veel werk verzet om de diploma-uitreiking tot een succes te maken. Van het bestuur van IVN De Bilt en IVN Eemland ontvingen we als cursusteam het prachtige fotoboek 'De nieuwe wildernis' over de Oostvaardersplassen.

We hebben geen afvallers gezien in 2013, een mooi resultaat voor deze opleiding. Inmiddels zijn de verse natuurgidsen actief in verschillende werkgroepen, vooral de wandelwerkgroep, van IVN Eemland. In totaal hebben IVN De Bilt en IVN Eemland 9 respectievelijk 15 natuurgidsen erbij gekregen. We zijn hier heel blij mee, want regelmatig vers bloed laat onze werkgroepen floreren. Natuurlijk heeft u het afgelopen jaar ook hun artikelen in NN gezien. Onderdeel van de opleiding is ook de vaardigheid een artikel te schrijven over een natuuronderwerp of natuuractiviteit.

Programma van 2013

Zo koud en sneeuwrijk als de opleiding begon in februari 2012 bij het introductieweekend in de Stoethoeve is het niet meer geworden tijdens de opleiding. Begin 2013 hadden we cursusavonden over leesbaar landschap, diersporen en zoogdieren. Ook waren er excursies over deze onderwerpen. In het voorjaar van 2013 sloten we het thema lezen van het landschap af met een kennistoets.

Daarna vervolgden we met het thema mens, milieu, maatschappij en educatie. In dit thema hadden we onder meer cursusavonden over ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld over Amelisweerd, over klimaat en weer, biologische voedselvoorziening en ecologisch natuurbeheer en de daarbij behorende excursies naar onder andere de Eemlandhoeve in Bunschoten. Uiterlijk 31 augustus konden de cursisten de tweede kennistoets inleveren. Spannend, want in deze toets werd om inzicht gevraagd.

We sloten het excursie- en theoretische deel van de opleiding eind augustus af met een gezamenlijke boot- en wandeltocht langs en over het water van de Kromme Rijn. Zodoende konden we het Rivieren-landschap en haar natuur vanuit twee perspectieven bekijken: vanaf het zomerse land en vanuit de boot. Daarnaast was er 3 september nog een inspirerende avond over duurzaamheid.

Projecten en projectpresentaties

In de tussentijd werkten de cursisten door aan hun projecten en bereiden hun eindpresentaties voor. Het organiseren van de eindpresentaties van maar liefst 12 projectgroepen vergde veel planning. Tussen half september en eind november gaven de projectgroepen presentaties over hun werkstuk. Ook werden buitenpresentaties gegeven over diverse natuurgebieden, natuurspaden, een levend ganzenbordspel en een spel over inrichting van een gebied en dagactiviteiten voor mensen met een beperking. Al met al een bonte verzameling van prachtige projectpresentaties en bijbehorende projectverslagen.

Het docententeam, foto Peter van der Wijst

Het vervolg

Eind november nam het cursusteam een 'timeout'. Een week voor de diplomauitreiking hebben we de opleiding met de cursisten geëvalueerd. Over het algemeen vinden de cursisten dat

- Er meer natuurkennis moet worden opgedaan
- Meer getoetst moet worden op kennis van vogels en planten tijdens de excursies
- Ze door het cursusteam meer betrokken moeten worden bij de voorbereiding van excursies;
- De werkgroepen meer wervend moeten zijn voor het aansluiten van de cursisten.

De eerste evaluatiebijeenkomst van het cursusteam zelf heeft 6 maart plaatsgevonden. Hierbij is onder meer gekeken naar voorbereiding van de opleiding, invulling van het programma, samenwerking binnen het cursusteam, begeleiding van de cursisten en samenwerking met de werkgroepen. Ondertussen hebben we al weer verzoeken ontvangen van mensen die de opleiding willen volgen! In het najaar willen we eerst een groene cursus organiseren. Verdere plannen werken we in de loop van 2014 uit.

Werkgroep wandelingen

door Tanneke Voorintholt

Het jaar 2013 heeft in het teken gestaan van de gidsen in opleiding. Zolang de natuurgidsenopleiding duurde, was het wandelprogramma aangepast aan de thema's die tijdens de opleiding tot natuurgids aan de orde kwamen. We hoopten zo de aankomende natuurgidsen te interesseren voor de activiteiten van de wandelwerkgroep. Hoewel het tijdens de voorwandelingen nog 'geen storm liep' als het ging om het meelopen van de gidsen in opleiding... een aantal keren hebben diezelfde gidsen ons ook uit de brand geholpen!

Publiekswandelingen

We hebben in 2013 dertien publiekswandelingen georganiseerd. Daar zaten wat 'klassiekers' tussen zoals 'speuren naar sporen' (februari) 'vogels in de polder' (maart), de 'vroege vogelwandeling' (april), en de cultuurhistorische wandeling over de Eng (juli). Er waren echter ook 'nieuwe' wandelingen. De heide-wandeling over de Vlasakkers, defensieterrein, soms in het weekend toegankelijk, was qua opkomst een daverend succes: meer dan 120 mensen kwamen op deze wandeling af. Gelukkig waren ook de aankomende gidsen zeer geïnteresseerd in deze wandeling en die werden, na de voorwandeling op zaterdag, op zondag noodgedwongen, zelfstandig ingezet. Deze wandeling heeft veel publiciteit gehad o.a. een artikel in het AD, met foto. Bij een dergelijke stormloop gaan we bijna aan ons eigen succes ten onder. Er waren vooraf al veel telefoontjes geweest over deze wandeling dus we hadden al 'nattigheid' kunnen voelen. Voor een volgende keer denken we in een dergelijk geval aan 'van tevoren aanmelden' zodat we de stormloop enigszins zien aankomen. Kennelijk is de zomer voor kranten en ook voor Radio Soest komkomertijd. Zowel in juli als in augustus en september zijn respectievelijk Tanneke Voorintholt, Martina Boom en Martine van der Kaa bij Radio Soest geweest om te vertellen over de aanstaande publiekswandelingen maar ook in de kranten verschijnen dan uitgebreide artikelen dan we gewend zijn... met foto! De wandeling door het Jessurunbos (september) werd door twee natuurgidsen in opleiding: Martina Boom en Dorrit van den Boogaard voorbereid en gegidst. Zij hebben tijdens de natuurgidsenopleiding in dit gebied hun project uitgevoerd en ze vonden het verzorgen van deze wandeling een mooie voorbereiding op hun eindpresentatie van de opleiding. De wandeling was een succes. Dit in tegenstelling tot de paddestoelenwandeling van oktober: vanwege zeer nat en stormachtig weer hebben we deze wandeling moeten afblazen. Het was niet verantwoord om een wandeling over Landgoed Buitenzorg te maken!

Aangevraagde wandelingen

Ook dit jaar hebben we weer een aantal aangevraagde wandelingen gehad. Opvallend was dat we maar twee wandelingen voor 'inburgeraars' gegidst hebben, tegenover tien wandelingen vorig jaar. Er is helaas geen geld meer om de wandelingen die wij gidsen, te betalen. Ontzettend jammer want zowel de mensen die met ons meegelopen zijn als de gidsen hebben deze wandelingen als zeer waardevol ervaren. Daarentegen worden we de laatste maanden regelmatig gevraagd om te gidsen voor Restaurant De Soesterduinen, Soesterbergsestraat. Een speciaal evenement was de wandeling op Hemelvaartsdag voor de Lionsclub Soest. Dit was een vroege wandeling inclusief ontbijt in de Korte Duinen.

De laatste jaren hebben we een tweetal evenementen in samenwerking met andere werkgroepen. Allereerst het slootvissen, in samenwerking met de Scholenwerkgroep, begin juni. Deze zondag, in 2013, was het stralend weer dus trokken we veel publiek: 30 kinderen en 25 begeleiders. Het was weer gezellig aan de sloot.

Nacht van de nacht

Het tweede evenement is de 'Nacht van de Nacht'. Voor deze wandeling is een heel draaiboek ontwikkeld en dat zorgt ervoor dat de organisatie steeds soepeler verloopt. Samen met Remco Vos en Violet Middelma van de vlinderwerkgroep, Peter v/d Wijst met zijn telescopen en andere technische snufjes, o.a. een sterrenbeeldenApp en vele anderen, van binnen en buiten de wandelwerkgroep was deze wandeling door het donker weer een succes. Voor deze wandeling moet men zich van tevoren aanmelden. We konden maximaal 60 mensen 'herbergen', uiteindelijk kwamen niet alle mensen opdagen maar het was weer een zeer geslaagde wandeling waarbij 'het belang van het donker' voor plant en dier aan de orde kwam. Voor deze activiteit bleek ook weer dat we moeilijk aan genoeg gidsen komen die de mensen willen begeleiden tijdens deze wandeling.

In november 2013 is de natuurgidsencursus afgerond en dit heeft ons een 8-tal gidsen opgeleverd: Berry Beersen, Martina Boom, Dorrit v/d Boogaard, José Dekker, Matthijs v/d Klip, Henk van Tongeren, Hans Visser en Hans Zandstra. De meesten van hen hebben al zelfstandig gegidst tijdens publieks- of aangevraagde wandelingen. Toch blijft het bemensen van wandelingen een punt van zorg, men heeft het tegenwoordig druk met heel veel andere dingen.

Al een aantal jaren verzorgt Bettie Walland de publiciteit voor de Wandelwerkgroep. Dit houdt in dat ze Martine van der Kaa en mij eraan herinnert, wanneer het tijd is voor het aanleveren van persberichten. Zij stuurt de persberichten naar de kranten en zorgt ook voor aankondigingen van onze wandelingen op diverse websites. Hiermee neemt Bettie ons een hoop werk uit handen.

Ontwikkelingen wandelwerkgroep

Ten opzichte van vorig jaar zijn er een aantal nieuwe ontwikkelingen. Voorafgaand aan de publiekswandelingen delen we tegenwoordig folders uit en een flyer met de eerstvolgende 3 publiekswandelingen. Dit voorziet in een behoefte. De coördinator van de publiekswandeling heeft een rugzak bij zich met een EHBO-doosje, de IVN-vlag (om startpunt van de wandeling aan te geven), badges voor de gidsen (als ze hun eigen badge vergeten zijn!) en een bus voor eventuele vrijwillige bijdragen. Ook worden de boekjes met de IVN-wandelingen te koop aangeboden als de gelegenheid zich aandient. De gidsen zijn met de badges herkenbaar als zijnde IVN-gids. We vergroten onze zichtbaarheid en promoten wat nadrukkelijker onze activiteiten.

Deskundigheidsbevordering van de gidsen heeft onze aandacht, misschien een mooi punt voor samenwerking met de cursuswerkgroep, nu de natuurgidsenopleiding afgerond is?

Niek Poort gidsd een wandeling, foto

Jaarverslag werkgroep Fotografie

door Dick Nagelhout

De Werkgroep is sinds twee jaar actief. Het doel van de werkgroep is om foto's te maken van de natuurgebieden in onze omgeving en activiteiten van IVN-Eemland. De foto's worden gebruikt voor NatuurNabij, website en persberichten. Vrijwel iedere vierde zondag van de maand zijn we het afgelopen jaar met ongeveer tien mensen op stap gegaan om foto's te maken van een gebied in Eemland.

In februari hebben we De Zoom bezocht. Bij lichte sneeuwval hebben we winterfoto's kunnen maken. De maand daarop waren de Korte Duinen aan bod. Een koude wind joeg tussen de jeneverbesstruiken door over de zandvlakte. Samen met de vlindergroep bezochten we eind april de rupsen in het Monnikenbos. In mei brachten we een bezoek aan de grutto's van de Eempolder. Het was nog steeds koud! Het Nonnenland fotografeerden we in juni en september. Het is een klein maar gevarieerd natuurgebied in ontwikkeling. Eind juli gingen we weer met de Vlinderwerkgroep naar het Monnikenbos.

Roofvlieg valt heide-uiltje aan, foto Peter van der Wijst

Vlasakkers

De maand daarop waren de Vlasakkers aan de beurt. Dit mooie, sterk glooiende gebied is in het weekend opengesteld, tenzij er militaire oefeningen worden gehouden. In november hebben we foto's gemaakt van het nieuwe ecoduct bij de Zoom en met name ook van paddenstoelen en zwammen. We sloten 2013 af met het fotograferen op de Stompert en het drinken van een kop koffie bij 't Hoogt.

In het voorjaar is ook een bijeenkomst gehouden waarin we dankzij Han Keuning en Peter van der Wijst wegwijs zijn gemaakt in het uploaden van foto's. In de toekomst willen we ook af en toe onze foto's met elkaar 'bespreken' om zo tot betere resultaten te komen.

Van het winternummer van NatuurNabij is een fotospecial gemaakt over het Nonnenland. Daartoe zijn twee safari's gelopen met de werkgroep, maar daarnaast hebben we ook als individu daar het jaar rond gefotografeerd, waarvan een keer ook met de Plantenwerkgroep. Voor het volgende winternummer willen we onze aandacht richten op een heel ander gebied: het gebied dat min of meer omsloten is door het klompenpad Het Derde Erf tussen Birkstraat en Eem.

Tijdens de natuurgidsenopleiding zijn een aantal van ons met de aspirant-gidsen meegelopen om 'hun' gebieden te fotograferen.

De leden van de fotogroep plaatsen hun foto's op onze eigen fotoplek. Zie: <http://fwg-eemland.pgserve.nl>. De mooiste foto's kunnen ook gebruikt worden voor de uitbreiding van het bestaande fotobestand op de IVN-website.

Vlinderwerkgroep

door Violet Middelma en Remco Vos

Aantal inventarisaties:

Vlinderwerkgroep: 41 x en Libellenwerkgroep: 18 x

Media:

Twitter account @VlindersEemland (01-01-2014 167 volgers).

3 x:

Twitter @andredonker gastblog over zombiebijtjes

Radio Soest – Nachtvinders lokken Kinderboerderij de Veenweide 28-08-2013

RTV Baarn – Nationale Nachtvindernacht 03-09-2013

Samenwerking met derden:

- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Het Utrechts Landschap
- Ministerie van Defensie
- Landgoed Pijnenburg
- Gemeente Soest
- Stichting Balans / Kinderboerderij De Veenweide
- Vlinderstichting
- NEV afdelingen Snellen en Ter Haar
- Waarneming.nl

Projecten Vlinderwerkgroep:

Eitjes Sleedoorpage: 59 eitjes gevonden (record).
Bramen gesnoeid.

Geparasiteerde zandbijtjes: lastig te vergelijken met voorgaande jaren door extreem lang durende koude.

Publieksactiviteiten:

Nachtvinders Aboretum Wageningen 27-07-2013

Nachtvinders te Haarzuilen, i.s.m. Natuurmonumenten 09-08-2013

Nachtvinders Kinderboerderij de Veenweide te Soest 29-08-2013

Nationale Nachtvindernacht, De Kuil van Drakensteyn 06-09-2013

Nacht van de Nacht, Korte Duinen/voormalig Zonnegloren 26-10-2013

Mini-natuurmarkt Kinderboerderij de Veenweide te Soest 30-10-2013

Werkgroep Excursies

door Corry Heus

Ook in 2013 heeft de werkgroep met veel plezier twee excursies georganiseerd voor de donateurs en leden van IVN Eemland.

De voorjaarsexcursie naar de Moerputten vlak bij 's-Hertogenbosch was op 25 mei met 18 personen.

Voor de najaarsexcursie gingen we op 21 september naar Beesterzwaag in Friesland met 19 personen.

Het aantal deelnemers is door de jaren heen vrij constant maar wel wisselend van samenstelling, veel enthousiaste reacties over de locaties en dat houdt het organiseren leuk!

De verslagen en foto's van deze mooie excursies zijn te vinden op de IVN-Eemland site: Eerst Werkgroepen aanklikken en vervolgens Excursies.

Alvast noteren in de agenda, data van de excursies in 2014: 24 mei -27 september

Overige activiteiten:

Vlinderpresentatie Boogh, Baarn, 01-05-2013 (Dagbesteding voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel of lichamelijke beperking)

Aantal werkgroepleden:

31-12-2012: 14 werkgroepleden (incl. coördinatoren)

31-12-2013: 14 werkgroepleden (incl. coördinatoren)

3 werkgroepleden hebben opgezegd en zijn co-ers/belangstellende geworden, 3 nieuwe werkgroepleden hebben zich aangemeld (2 vanuit de gidsencursus en 1 n.a.v. de Nationale Nachtvinder Nacht).
Belangstellenden: 8 personen

Het Weer in 2013:

2013 kende een zeer lange winter, pas vanaf begin mei waren er temperaturen boven de 16 graden. Nachtvorst tot begin april, het schoot niet op, vlinders en libellen lieten lang op zich wachten.

Gelukkig kregen we een goede, warme en zonnige zomer en was ook de nazomer niet verkeerd. De winter kwam ook niet op gang. Dit kan voor 2014 zowel positieve als negatieve gevolgen hebben voor flora en fauna.

Plannen 2014:

Excursie weekeind secties Snellen en Ter Haar vrijdag 27 t/m zondag 29 juni We organiseren een vlinderweekeind voor dag- en nachtvindersspecialisten uit heel Nederland en België. Hiermee halen we veel expertise naar Eemland, waar hopelijk veel mooie waarnemingen uit voort komen.

De Nationale Nachtvindernacht, vrijdag 27-06-2014 -> Op die datum begint het Vlinderweekeind van de secties Snellen en Ter Haar. We kunnen dan de NNN niet ook nog organiseren. We moeten dus helaas een jaartje over slaan.

Verder doorgaan zoals afgelopen jaren, met gemiddeld 2 tot 3 inventarisaties per maand (in het hoogseizoen vaak het gehele weekeind inventarisaties). Dit om de populaties of variëteit van soorten in de verschillende gebieden te kunnen vaststellen.

Kijk voor de uitgebreide jaarverslagen van de vlinders en libellen op de site van IVN Eemland, Vlinderwerkgroep, nieuwsberichten 2013

Jaarverslag planten werkgroep

door Marjan Dekker

Aantal leden

In 2013 is het aantal leden van de werkgroep stabiel gebleven met ongeveer 16 leden. Met onze actieve leden hebben wij van maart tot oktober ongeveer twee maal per maand wandelingen ondernomen. De werkgroep heeft meerdere bezoeken afgelegd aan de Vliegbasis Soesterberg. Een wijds gebied van cultuurhistorisch belang. Dit was de eerste belangrijke militaire vliegbasis van Nederland. In 1910 opgericht op een heideveld als burgervliegveld. In 1913 kocht de Staat der Nederlanden het vliegterrein. Dat ging gepaard met uitbreiding, en tijdens de tweede wereldoorlog kwam nog een uitbreiding en modernisering. In 2009 komt de basis in bezit van de provincie Utrecht en heeft de vliegbasis haar functie als militair vliegveld verloren. Sindsdien heeft de natuur er meer ruimte gekregen.

Deze geschiedenis heeft geresulteerd in een bijzondere flora en fauna. U kunt er ruim 300 soorten planten en kruiden vinden; zo'n 130 soorten paddenstoelen, broedvogels, libellen, vlinders, zoogdieren, reptielen, vleermuizen en amfibieën.

Teer Guichelheil, foto Bertus van der Laan

Het slangenkruid komt voor op open, droge, kalkrijke, stikstofrijke, vaak omgewerkte grond, en is algemeen in het duingebied. Elders is het zeldzaam volgens de soortenbank!

Slangenkruid heet zo omdat de bloem op een slangenkop met open bek lijkt. Vroeger werd gedacht dat de plant hielp tegen slangenbeten. De Griekse lijfarts van keizer Nero schreef in het jaar 100 dat het eten van de wortel samen met het drinken van wijn helpt tegen slangenbeten en zelfs beten voorkomt. De zaden van slangenkruid zijn rijk aan olie en daarom populair bij vogels. Bestuiving vindt plaats door bijen, vlinders, zweefvliegen.

Ook de fauna liet zich zien. Er werden een fitis, zwartkop, boomklever en boomkruiper gehoord of gespot, de zeldzame nachtvlinder Sint-janskruidblokspanner is gezien. Daarnaast zwierf er nog een vos over de landingsbaan en had een wespenspin een typisch nest geweven langs het pad.

Andere gebieden

De werkgroep heeft nog andere gebieden bezocht. Bijvoorbeeld een bezoek aan de Stichtse Brug, waarvan u een foto van de Teer Guichelheil ziet. De Wiek, een project van Edward Procé van de laatste gidsencursus. Het Nonnenland, ter ondersteuning van de fotowerkgroep, zij hebben een mooi verslag hiervan geplaatst in de laatste Natuur Nabij. En de interessante moeras en stinzentuin in Westbroek is in maart en juni bezocht. De eigenaar Wim Baas heeft ons een uitgebreide rondleiding gegeven. In maart werd vooral de focus op stinzenplanten gelegd. In juni had ondertussen een explosie aan plantengroei plaats gevonden en zijn wij op zoek gegaan naar de mooie orchissen tussen deze wilde, maar georganiseerde plantengroei.

Het blijkt maar weer dat er tijdens de wandelingen ontzettend veel te zien valt!

Voor 2014 zal de werkgroep nog bekend maken welke gebieden onder de loop genomen worden.

de Wiek, foto Peter van der Wijst

Vliegbasis

Op onze route langs het openbare fietspad over de vliegbasis zijn wij de volgende planten tegengekomen: akkerhoornbloem, brem, duizendblad, ereprijs, grote klis, hondsdrif, jacobskruiskruid, kleine berenklauw, klein tasjeskruid, middelste teunisbloem, muurpeper, rolklaver, reigersbek, scherpe boterbloem, sint janskruid, smalle weegbree, speerdistel, stekelbrem, stinkende gouwe, tormentil en vogelmuur.

Later in het jaar zagen wij ook akkerdistel, avondkoekoeksbloem, biggenkruid, bijvoet, bitterzoet, boerenwormkruid, canadese fijnstraal, dagkoekoeksbloem, gewone zandmuur, grasklokje, klein springzaad, klein steentijm, kleine klis, knopig helmkruid, middelste vergeet-mij-nietje, muizenoor, muurpeper, rood guichelheil, slangenkruid, vlasbekje, wikke, zandblauwtje en zwarte toorts.

Weidevogelwerkgroep "de Wulp"

door Roel van Wijk

Voor u ligt het jaarverslag van de Weidevogelwerkgroep "De Wulp". Hierin staat een overzicht van de resultaten van de weidevogelbescherming.

De Weidevogelvereniging "de Wulp" is een onderdeel van IVN Eemland.

Ook dit jaar hebben de boeren geholpen de nesten en de jonge vogels te ontzien bij de verschillende werkzaamheden en het weiden van het vee. Effectieve weidevogelbescherming valt en staat met een goede samenwerking tussen boeren en vrijwilligers, we blijven hier energie in steken.

Wij hebben het afgelopen jaar bij 23 bedrijven gezocht op totaal 467 ha. Er zijn 116 nesten gevonden, wat 90 stuks minder is dan in 2012. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen: het weer was in het begin van 2013 heel slecht met strenge vorst, daarna tot eind april koud en droog en toen ook nog een paar zeer natte weken). Bovendien is de succesvolle "boer" Jan Wiggerts overgestapt naar Weidevogel- bescherming- groep Westelijk Eemgebied.

De beloning voor de meewerkende boeren heeft sinds 2011 een andere opzet gekregen. Er wordt niet meer per gevonden nest betaald, maar per hectare waarop de boer bescherming biedt aan de nestelende weidevogels en de pullen.

Met ingang van 2016 wordt het systeem weer gewijzigd. Arke en Eemland is bezig de boeren te informeren over het nieuwe systeem.

Ik hoop dat 2014 voor velen van ons een prachtig jaar zal worden op het gebied van bescherming van de ons zo dierbare weidevogels.

Jaarverslag 2013

Startbijeenkomst 11 maart 2013

In 2013 heeft de Weidevogelwerkgroep "De Wulp" een startavond gehouden op 11 maart in de Groene Inval te Baarn. De instructies voor 2013 zijn besproken, de administratieboekjes uitgedeeld. De stalkaarten worden door Arke & Eemland bij de boeren gebracht.

Aantal boeren en vrijwilligers

Het jaar 2013 zochten en beschermden 10 vrijwilligers de nesten bij 23 boeren in Soest en Baarn. Er werden 116 nesten gevonden, waarvan bijna 76 % is uitgekomen. In 2012 zijn er 206 nesten gevonden, waarvan ruim 79% is uitgekomen.

De samenwerking met de boeren verliep prima.

Eerste kievitse

In de provincie Utrecht werd het eerste kievitse op 11 maart gevonden. In onze regio is op 14 maart in Bunschoten het eerste ei gevonden.

Slotavond 7 oktober 2013

Op het welbekende adres van de Familie van Roomen in Soest onze slotavond gehouden.

Zoals elk jaar prima ontvangen met koffie en wat lekkers en na de vergadering onder het genot van een drankje ontspannen praten over de natuur, vogels, enz.

BOERDERIJWINKEL
HOEVE RAVENSTEIN
NAAST KASTEEL GROENEVELD

MET BIOLOGISCHE- EN STREEKPRODUCTEN
NATUURVLEES VAN HOEVE RAVENSTEIN
Vertrouwd & eerlijk Natuurvlees

Openingstijden Boerderijwinkel
Dinsdag t/m donderdag 10.00-17.00
Vrijdag 10.00-19.00
Zaterdag 10.00-17.00
Zondag & maandag gesloten

WWW.HOEVERAVENSTEIN.NL

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Indien onbestelbaar:
Erepijlsstraat 88,
3765 AL Soest

Vier seizoenen, één tuincentrum!

Het tuincentrum waar het draait om alles dat leeft, groeit en bloeit. Een zee aan levend groen staat u als ontvangstcomité op te wachten. Met verklikkende geuren en een bonte pracht aan kleuren. Heerlijk om in te vertoeven.

Veel van onze bezoekers maken van hun "tuininkopen" een uitje. Lekker tuinstruinen, kiezen uit de wekelijkse aanbiedingen, leerzaam praatje maken met onze medewerkers en andere groenliefhebbers en wat eten en drinken in ons restaurant De Kastelein.

't Vaarderhoogt houdt regelmatig leuke publieksmanifestaties. Wilt u daarvan op de hoogte worden gehouden, meld u dan aan op onze site www.vaarderhoogt.nl.

Dorresteinweg 72b Soest, 035 - 6012883, www.vaarderhoogt.nl

*Eemland Diervoerders
Ook voor al uw
vogelbenodigdheden!*

**EEMLAND
DIERVOEDERS**

BIRKSTRAAT 125A
3768 HE SOEST
TELEFOON 033 461 87 14

INFO@EEMLANDDIERVOEDERS.NL
WWW.EEMLANDDIERVOEDERS.NL

MA T/M VR 8:00 - 18:00
ZATERDAG 8:00 - 12:00

DE GROOTSTE EN VOORDELIGSTE IN DIERVOEDING